

Schůzka na nejvyšší úrovni Rusko - Evropská unie

Usnesení Evropského parlamentu ke schůzce na nejvyšší úrovni EU-Rusko, která se konala dne 24. listopadu 2006 v Helsinkách

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé (DPC)¹, která vstoupila v platnost v roce 1997 a jejíž platnost skončí v roce 2007,
 - s ohledem na konzultace mezi EU a Ruskem o lidských právech,
 - s ohledem na současnou odpovědnost Ruska na evropské a mezinárodní úrovni, vzhledem k jeho současnému předsednictví skupiny G8 a předsednictví výboru ministrů Rady Evropy,
 - s ohledem na předchozí usnesení o Rusku a zejména na usnesení ze dne 25. října 2006 o vztazích EU a Ruska po vraždě novinářky Anny Politkovské², na usnesení ze dne 23. března 2006 o bezpečnosti dodávek energií do Evropské unie³ a na usnesení ze dne 26. května 2005 o vztazích EU-Rusko⁴,
 - s ohledem na výsledky 18. schůzky na nejvyšší úrovni EU–Rusko, která se konala dne 24. listopadu 2006 v Helsinkách,
 - s ohledem na čl. 103 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Ruskem se během posledních několika let neustále rozvíjejí a vedou k široké a komplexní hospodářské integraci a vzájemné provázanosti, které se budou v blízké budoucnosti jistě dále prohlubovat,
- B. vzhledem k tomu, že užší spolupráce a dobré sousedské vztahy mezi EU a Ruskem mají zásadní význam pro stabilitu, bezpečnost a prosperitu celé Evropy,
- C. vzhledem k tomu, že uzavření dohody o strategickém partnerství mezi EU a Ruskou federací má zásadní význam pro tuto prohlubující se spolupráci, zejména co se týče dalšího rozvoje hospodářských vztahů založených na rovnosti, průhlednosti a dodržování mezinárodně uznávaných postupů, zvyšování bezpečnosti a stability v Evropě díky nacházení mírových politických řešení regionálních konfliktů ve společném sousedství a pokud jde o další zvyšování úcty k lidským právům, dodržování právního státu a demokratického rámce jako základu pro takové vztahy,
- D. vzhledem k tomu, že základem jednání o nové dohodě o novém strategickém partnerství

¹ Úř. věst. L 327, 28.11.1997, s. 1.

² *Přijaté texty*, P6_TA (2006)0448.

³ *Přijaté texty*, P6_TA (2006)0110.

⁴ Úř. věst. C 117E, 18.5.2006, s. 235.

by mělo být urychlené zavádění čtyř společných prostorů, tj. společného hospodářského prostoru, prostoru svobody, bezpečnosti a práva, prostoru vnější bezpečnosti a prostoru výzkumu, vzdělání a kultury,

- E. vzhledem k tomu, že dodávky energie jsou jednou z největších výzev Evropy a zároveň patří mezi oblasti hlavní spolupráce s Ruskem, a vzhledem k tomu, že EU dováží přibližně čtvrtinu zemního plynu a ropy z Ruska a je nejspolehlivějším odběratelem ruského exportu,
- F. vzhledem k tomu, že výše uvedená schůzka na nejvyšší úrovni EU-Rusko dne 24. listopadu 2006 měla označit novou fázi vztahů EU a Ruska a zejména zahájit jednání o nové rámcové dohodě mezi EU a Ruskem, která by měla nahradit současnou DPC, jejíž platnost skončí v roce 2007,
- G. vzhledem k tomu, Polsko zablokovalo jednání o nové rámcové dohodě a jeho zahájení umožní jen v případě, že Moskva zruší zákaz dovozu polského masa, který byl zaveden v roce 2005,
- H. vzhledem k tomu, že Rusko zavedlo dne 10. listopadu 2006 další zákaz dovozu polského masa a drůbežích výrobků s odůvodněním, že se obává porušování veterinárních předpisů; vzhledem k tomu, že Rusko nedávno také zavedlo zákaz dovozu ryb a rybích výrobků z EU; vzhledem k tomu, že Rusko před výše uvedenou schůzkou na nejvyšší úrovni ze dne 24. listopadu 2006 pohrozilo, že rozšíří předchozí zákaz na celou EU kvůli obavám z moru prasat v Rumunsku a Bulharsku,
- I. vzhledem k tomu, že v celé Evropě zavládly vážné obavy po nedávném zabití významných kritiků ruské vlády,
- J. vzhledem k tomu, že v Rusku, EU i jinde jsou rozšířeny obavy o demokracii a lidská práva v Rusku, a vzhledem k neschopnosti ruské policie a soudních orgánů dopadnout pachatele politických vražd,
- K. vzhledem k tomu, že vyřízení formalit na hraničních přechodech mezi EU a Ruskem je velmi pomalé a na některých přechodech způsobuje nepříjemně dlouhé čekací doby nákladních automobilů,
- L. vzhledem k tomu, že EU by měla být schopna sjednotit se a hovořit ve svých vztazích s Ruskem jedním hlasem,
 1. uznává význam Ruska jako strategického partnera pro spolupráci, který s EU sdílí nejen hospodářské a obchodní zájmy, ale i cíl úzce spolupracovat jak na mezinárodní úrovni, tak ve společném sousedství;
 2. zdůrazňuje důležitost jednoty a solidarity mezi členskými státy EU v oblasti jejich vztahů s Ruskem; z toho důvodu vítá společný postup EU dohodnutý na neformálním summitu v Lahti dne 20. října 2006, který umožnil EU hovořit na svých setkáních s prezidentem Vladimírem Putinem v Lahti a Helsinkách jedním hlasem;
 3. vítá, že se na výše uvedené schůzce na nejvyšší úrovni EU-Rusko dne 24. listopadu 2006 a na výše uvedené schůzce na nejvyšší úrovni v Lahti otevřeně diskutovalo o demokracii a lidských právech; zdůrazňuje nicméně, že současná situace v Rusku je zdrojem vážných

- obav, pokud jde o dodržování lidských práv, demokracie, svobody projevu a práva občanské společnosti a jednotlivců kritizovat státní orgány a volat je k odpovědnosti za jejich činnost;
4. lituje, že se nepodařilo na výše uvedené schůzce na nejvyšší úrovni EU-Rusko dne 24. listopadu 2006 zahájit jednání o nové rámcové dohodě mezi EU a Ruskem, a vybízí finské a německé předsednictví, aby pokračovala v úsilí co nejdříve zajistit mandát pro jednání o nové dohodě a bez dalších odkladů zahájit jednání;
 5. zdůrazňuje, že hlavním principem jakéhokoli vztahu EU s Ruskem by měla být rozhodná obrana lidských práv a demokratických hodnot; vyzývá Komisi, aby vyslala všem zúčastněným stranám jasný signál, že tyto hodnoty nebudou hrát v rámci jednání mezi EU a Ruskem vedlejší úlohu;
 6. lituje, že čtvrté kolo konzultací mezi EU a Ruskem o lidských právech nedosáhlo v této oblasti, která by měla v bilaterálních vztazích představovat jednu z priorit, žádného významného pokroku; vyzývá proto ruskou vládu, aby přispěla k zvýšení intenzity konzultací mezi EU a Ruskem o lidských právech, které jsou neodmyslitelnou součástí partnerství mezi EU a Ruskem, a aby umožnila domácím i mezinárodním organizacím v oblasti lidských práv a ostatním nevládním organizacím svobodně vykonávat jejich činnost a aby zajistila osobní bezpečnost zastánců lidských práv; vyzývá Komisi a Radu, aby zajistily, že veškerá finanční pomoc poskytnutá Rusku bude vázána na rozvoj demokratických norem v této zemi;
 7. vyjadřuje své znepokojení nad nejnovějšími zprávami mezinárodních organizací v oblasti lidských práv a expertů Organizace spojených národů (OSN), že v ruských věznicích, na policejních stanicích a v tajných vazebních centrech v Čečensku dochází k mučení a k nelidskému a ponižujícímu zacházení ze strany veřejných činitelů; důrazně odsuzuje tyto praktiky a vyzývá ruské orgány, aby případy zneužívání moci vyšetřily, okamžitě učinily přítrž všemu nezákonnému jednání a postavily pachatele před soud;
 8. zdůrazňuje, že je třeba spolupracovat s Ruskem jako neopominutelným strategickým partnerem při zajišťování míru, stability a bezpečnosti, v boji proti mezinárodnímu terorismu a násilnému extremismu i při řešení jiných bezpečnostních problémů, jako jsou environmentální a jaderná rizika, drogy, obchodování se zbraněmi a s lidmi a mezinárodní organizovaný zločin v sousedství Evropy, ve spolupráci s OBSE a dalšími mezinárodními fóry;
 9. vyzývá Komisi a Radu, aby prováděly s Ruskem společné iniciativy na podporu demokracie, bezpečnosti a stability v rámci sousedských vztahů, zejména formou společných činností směřujících k vybudování demokracie a dodržování lidských práv v Bělorusku a společných snah o vyřešení konfliktů v Moldavsku, Gruzii a Náhorním Karabachu; vyzývá EU a Rusko, aby přijaly svou odpovědnost jako členové čtyřky (jejímiž dalšími členy jsou OSN a Spojené státy) pro řešení konfliktu na Blízkém východě a zvýšily své úsilí o uspořádání mezinárodní konference, z níž by vzešla dohoda o míru na Blízkém východě;
 10. zdůrazňuje, že pokrok na cestě k podepsání a ratifikaci zbývajících dohod o hranicích mezi Estonskem a Ruskem a Lotyšskem a Ruskem jsou nadále jednou z hlavních priorit ve vztazích EU a Ruska a že tuto záležitost je třeba řešit konstruktivním a čestným způsobem přijatelným pro všechny strany;

11. lituje, že dochází ke sporům ohledně vývozu zemědělských a rybolovných produktů z EU do Ruska; domnívá se, že pokud budou tyto obchodní spory pokračovat, bude vážně ohrožen další rozvoj vztahů mezi Ruskem a EU; vyzývá proto Komisi a ruskou vládu, aby tyto nevyřešené obchodní spory co nejdříve ukončily; trvá na tom, aby EU ukázala nezbytnou solidaritu se všemi členskými státy, zejména Polskem, které postihuje diskriminace v rámci ruské obchodní politiky;
12. vyjadřuje své znepokojení nad prohlášeními ruských úřadů, že po přistoupení Bulharska a Rumunska uvalí omezení na zemědělské produkty EU;
13. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokračující sérií vražd významných osobností, jako byla Anna Politkovskaja, které kritizují současnou ruskou vládu nebo vystupují na obranu základních práv ruských občanů; zdůrazňuje, že Rada a Komise musí zareagovat celou vahou své autority a že partnerství v Ruskem bude vážně ohroženo, pokud Rusko neprokáže schopnost a pevné odhodlání napomáhat vyšetřování s cílem nalézt vrahy a nesplní svou povinnost zastavit bludný kruh násilí a postavit pachatele před soud;
14. naléhavě žádá Ruskou federaci, aby jako člen Rady Evropy zlepšila podmínky vězňů a přestala ztěžovat právníkům přístup k některým z nich; upozorňuje, že podle ruského trestního zákoníku by měli být zadržené osoby uvězněny buď blízko místa jejich bydliště, nebo blízko místa, kde se konal soud, jak tomu bylo např. v případě vězňů Chodorkovského a Lebeděva;
15. vítá dohodu dosaženou na výše uvedené schůzce na nejvyšší úrovni EU-Rusko dne 24. listopadu 2006, že Rusko postupně zruší poplatky za přelety letadel společností EU nad Sibiří, čímž bude ukončen spor, který obě strany rozdělují už po dvacet let, a tak bude leteckým společností z EU umožněno zvýšení počtu letů do rostoucích asijských trhů; poukazuje na to, že tento spor o poplatky, které evropské letecké dopravce stojí přes 250 milionů EUR ročně, byl jednou z posledních překážek, které EU identifikovala po své dohodě s Ruskem o jeho přístupu ke Světové obchodní organizaci (WTO), jenž otevře nové možnosti pro rozvoj spolupráce a obchodu mezi EU a Ruskem;
16. vyjadřuje znepokojení nad tím, že nedávné změny části IV ruského občanského zákoníku týkající se práv duševního vlastnictví nesplňují standardy požadované pro WTO (TRIPS) a již vůbec nesplňují hlubší závazky předpokládané pro strategické partnerství;
17. vítá zesílení dialogu mezi EU a Ruskem o otázkách týkajících se energetiky; zdůrazňuje, že spolupráce v oblasti energetiky má strategický význam a že je třeba vztahy mezi EU a Ruskem v této oblasti dále upevnit; zdůrazňuje, že tato spolupráce musí být založena na principu vzájemné provázanosti a transparentnosti a že je důležité, aby přístup na trh, k infrastruktuře a investicím byl reciproční, aby se zamezilo oligopolním tržním strukturám a aby se diverzifikovaly dodávky energie do EU; v této souvislosti vyzývá Rusko, aby dodržovalo zásady Smlouvy o energetické chartě, která vstoupila v platnost v dubnu 1998, a více spolupracovalo v oblasti energetické účinnosti, úspor energie a obnovitelných zdrojů;
18. vyzývá Radu a Komisi, aby zesílily své snahy o vyřešení problémů na hraničních přechodech mezi EU a Ruskem; zdůrazňuje, že kapacitu hraničních přechodů je třeba zvýšit, aby odpovídala zvýšenému pohybu zboží; vyzývá ruské orgány, aby v zájmu snížení čekacích dob na hranicích urychlily kontroly a přesunuly některé z kontrol na vzdálenější místa;

19. vítá úspěšný výsledek schůzky na nejvyšší úrovni Severní dimenze, který se uskutečnil dne 24. listopadu 2006 v Helsinkách v souvislosti se schůzkou na nejvyšší úrovni mezi EU a Ruskem, které se zúčastnilo jak Rusko, tak i EU, Norsko a Island; doufá, že rámcový dokument přijatý na schůzce na nejvyšší úrovni Severní dimenze vytvoří dobrý základ pro rozvoj úzké regionální a mezinárodní spolupráce s Ruskem;
20. v tomto ohledu vyjadřuje vážné znepokojení nad opatřeními, která Rusko uplatňuje vůči Gruzii a která mají obrovské hospodářské, politické a humanitární důsledky; vyzývá proto ruské úřady, aby odvolaly neopodstatněný zákaz citlivých vývozů z Gruzie do Ruska a aby rovněž ukončily pokračující represe etnických Gruzínů žijících v Rusku;
21. zdůrazňuje, že ve svém úsilí o upevnění vztahů s Ruskem musí EU jednat jednotně a rozhodně; vítá, že německé předsednictví hodlá dát této významné problematice opět vysokou prioritu;
22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států a Ruské federace